

FELNÓTT HIT TAN – CREDO /

„MINDEN LÁTHATÓNAK ÉS LÁTHATATLANNAK TEREMTŐJÉBEN”

A teremtésről szóló keresztény tanítás választ ad az alapvető kérdésekre, amelyek minden embert foglalkoztatnak: Honnan jöttünk?, Hová megyünk?, Honnan van az eredetünk?, Mi a célunk?, Honnan ered és hova tart minden, ami létezik? Az eredetre és a célra vonatkozó kérdés elválaszthatatlan egymástól, meghatározó szerepük van életünk értelmezésében és irányításában.

A tudományos kutatások nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy egyre jobban rácsodálkozzunk a Teremtő nagyságára, és köszönetet mondjunk minden művéért. Ezen felül az ember szeretné tudni, hogy **mi ennek a világnak az értelme**? Ki kormányozza: a vak véletlen, vagy van egy transzcendentális létező, amely értelmes, jó, akit Istennek neveznek? És ha a világ Isten bölcsességéből és jóságából származik, akkor miért van rossz? Ki a felelős érte? Meg lehet-e szabadulni tőle?

A keresztény hitnek kezdettől fogva ütköznie kellett azokkal a különböző válaszokkal, amelyeket a kezdetekre vonatkozó kérdésekre adtak. A vallásokban és kultúrákban **sok mítoszt** találunk, amelyek az eredetről beszélnek. Egynémely filozófus azt állította, hogy minden Isten, a **világ az Isten**, ahogy a világ fejlődik, Isten is fejlődik (panteizmus). Míg más filozófusok azt állították, hogy a világ Isten **szükség szerű kiáradása**, ebből a forrásból ömlik ki és oda is tér vissza. Megint mások szerint **két örökkévaló eredet** létezik: a jó és a rossz, a fény és a sötétség, és ezek örökös harcban állnak egymással (dualizmus, manicheizmus). Mások szerint **az anyagi világ rossz, bukás eredménye**, amit el kell vetni és el kell hagyni (gnózis). Ismét mások azt állítják, hogy bár a világot Isten alkotta, de olyanképpen, hogy **elkészülte után alkotója magára hagyta** (deizmus). Vannak, akik a világnak semmilyen természetfeletti eredetét nem fogadják el, benne **csak a tiszta anyag játékát** látják, ami öröktől fennáll (materializmus).

Ezek a törekvések is igazolják, hogy a kezdetekre vonatkozó **kérdések maradandóak és egyetemes** érvényűek. Az emberi értelem alkalmas arra, hogy megtalálja a kezdetek problémájára a választ. A teremtő Isten bizonyossággal felismerhető művein keresztül, az emberi értelem fényénél, még akkor is, ha ezt a megismerést gyakran tévedések homályosítják, vagy torzítják el. De: „A hit által értjük meg, hogy a világot Isten igéje alkotta, a láthatatlanból vette kezdetét a látható.” (Zsid 11.3)

A teremtés a Szentháromság műve:

Jn 1.1-3.: „Kezdetben volt az Ige ... és Isten volt az Ige ... minden általa lett és nélküle semmi sem lett, ami lett.

1Kor 1.16- 17.: „Benne teremtett mindent a mennyben és a földön ... Minden általa és érte teremtett. Ő előbb van mindennél és minden őbenne áll fenn”

A világ Isten dicsőségére teremtett:

Első Vatikáni Zsinat magyarázata: „Jóságában és mindenható erejével, nem saját boldogságának megnövelésére, sem tökéletességének elérésére, hanem azért, hogy ezt kinyilvánítsa azon javai által, amiket teremtményeinek megadott, ez az egy igaz Isten, a maga legteljesebb szabad elhatározásából, mindent együtt, az idők kezdetétől, a semmiből teremtette...”

Isten dicsősége valóra válik jóságának feltárásában és közlésében, ahogy ezek révén a világot megteremtette.

A teremtés misztériuma:

Isten bölcsességében és szeretetében teremt:

Nem valamiféle szükség folytán, vak végzet, vagy véletlen folytán hozta létre a dolgokat. A világ Isten szabad elhatározásából ered, és Isten a maga létében, jóságában és bölcsességében akarta részesíteni teremtményeit.

Jel 4.11.: „Te teremtettél mindent, a te akaratod folytán teremtettek és állnak fenn”

Zsolt 104.24.: „Mily számosak a te műveid, Uram, mindent bölcsességben tettél”

Zsolt 145.9.: „Jó az Úr minden iránt, gyöngédsége minden teremtményére kiterjed”

Isten a „semmitől” teremt:

Istennek nem volt szüksége semmiféle eleve létezőre, vagy segítségre ahhoz, hogy teremtsen. (**2 Makk 7.22- 23.28**) Mivel a semmitől képes teremteni, arra is képes, hogy a bűnösöknek a lélek életét adja meg a Szentlélek által, tiszta szívet teremtve meg bennük. Ugyanígy az elhunytaknak is a feltámadásban a test életét, ő, „aki a halottakat életre kelti és létbe szólítja a nem létezőket” (Róm 4.17).

Isten rendezett és jó világot teremt:

Ha Isten bölcsessége szerint teremt, akkor ebből következően minden rendezett. („És Isten látta, hogy az jó ... hogy az nagyon jó” Ter 1.4, 10, 12, 18, 21, 31) A világ iránya és célpontja az ember, aki az Isten képmása, és aki arra kapott meghívást, hogy személyes kapcsolatban éljen vele. A mi értelmi képességünk, mivel megkaptuk az isteni értelem fényét, a teremtett világból képes felismerni teremtményét. Ez azonban nem megy erőfeszítés és alázat nélkül. Csak ha tiszteli Teremtőjét és annak műveit. Tehát a világ az embernek címzett ajándék, mint a rábízott örökség. Az Egyháznak kötelessége a teremtés jó voltát hangsúlyozni, azt védelmezni, beleértve az anyagvilágot is. (pl. környezetvédelem)

Isten a teremtés fölött áll és jelen van benne:

Isten határtalanul nagyobb minden teremtményénél. Mivel független és szabad Teremtő, mindennek, ami csak létezik, a végső oka és jelen van teremtményeinek legmélyebb bensőségében is: „benne élünk, mozgunk és létezzük” (ApCsel 17.28). Szent Ágoston szerint: „ő felette áll a mi legnagyobb magasságunknál, és beljebb van a mi legbensőbb valónknál”.

Isten fenntartja és kormányozza a teremtést:

A teremtés után Isten nem hagyta magára teremtményeit. Létüket adta és minden pillanatban fenntartja őket: tevékenykedik és mindent végcélja felé vezet. A teremtőtől való teljes függés elismerése a bölcsesség, szabadság, öröm, bizalom forrása.

„Mert te szeretsz mindent, ami létezik, és semmit nem vész meg azokból, amiket teremtettél. Ha gyűlöltél volna valamit is, azt létre se hoztad volna. Hogy is maradhatna meg bármi, ha te nem akarnád? Hogyan is maradhatna fenn, ha te létbe nem hívtad volna? De te megkímélsz mindent, mert minden a tiéd, Mester, az élet barátja.” (Bölcs 11.24-26.)

Isten véghezviszi tervét: az isteni gondviselés

A teremtést Isten úgy alkotta meg, hogy úton legyen a végső teljesség felé, aminek elérésére őt Isten rendelte. Isteni gondviselésnek nevezzük azokat a rendelkezéseket, amelyekkel Isten a teremtését a tökéletességre elvezeti. Ez konkrét és közvetlen: mindenkivel törődik, a legkisebb dologtól a világ és a történelem legnagyobb eseményéig.

Gyakran előfordul, hogy a Szentlélek, a Szentírás elsődleges szerzője, bizonyos cselekedeteket Istennek tulajdonít, anélkül, hogy megnevezné a másodlagos okokat. Ez nagyobb mélységben mutatja Isten elsőbbségét, korlátlan uralmát a történelem és a világ felett, és ezzel az *Istenbe vetett bizalomra* nevel. (vö: **Zsolt 22, 32, 35, 103, 138.**)

Miért nem teremtett Isten olyan tökéletes világot, amiben semmiféle rossz nem létezik?

Végtelen hatalmában Isten képes lenne valami jobbat is teremteni. De végtelen bölcsességében és jóságában, szabad elhatározásával olyan világot teremtett, ami úton van a maga végső tökéletessége felé. Ez a kibontakozás Isten terve szerint azzal jár együtt, hogy létezők bukkannak fel és mások eltűnnek, lehetnek inkább, vagy kevésbé tökéletes létezők, lehetnek építői és rombolói a természetnek. A fizikai jóval együtt lehet a *fizikai rossz* is, amíg a teremtés el nem éri saját tökéletességét.

Az angyaloknak és az embereknek, az értelmes és szabad akaratú teremtményeknek a szabad választás és a különbségtévő szeretet révén kell haladniuk a nekik rendelt cél irányába. De ők képesek arra is, hogy letérjenek az útról. Ennek megtételekor bünt követtek el. Így jött a világba az *erkölcsi rossz*, mely sokkal rosszabb a fizikai rossznál. Isten semmiképpen – sem közvetlenül, sem közvetetten – nem oka az erkölcsi rossznak. Bár megengedi azt, tisztelve teremtményeinek szabadságát, és azt is – titokzatos módon – a jóra tudja fordítani.

„Ha a mindenható isten ... mivelhogy ő mindenek felett jó, nem adna teret valamiféle rossznak, hogy teremtményeiben létezzon, akkor nem lenne elég hatalmas és eléggé jó ahhoz, hogy a rosszat jóra fordítsa.” (Szent Ágoston)

A legnagyobb erkölcsi rossz, amit csak elkövetni lehetett, az az Isten Fiának visszautasítása és megölése volt, és ennek okozója minden ember bűne. Isten túlradó kegyelmében ezt a legnagyobb jóra fordította: Krisztus megdicsőítésére és a mi megváltásunkra. De ezzel a rossz nem válik jóvá. („Az istenszeretőknek minden a javukra válik+ Róm 8.28)

Angyalok:

Az angyalok létezése hitigazság. Szellemi lények, Isten szolgálói és hírvivői. Ezért „mindenkor látják az Atya arcát ... aki a mennyben van” (Mt 18.10) Értellemmel és akarattal bírnak, személyes lények és halhatatlanok. Minden látható teremtményt felülmúlnak tökéletességben. (vö: **Dán 10. 9- 12.**)

Krisztus az angyalok világának a középpontja. Ők az Ő angyalai (Amikor az Emberfia eljön dicsőségben minden angyalával együtt... Mt 25.31). Általa és érte teremtettek. (**Kol 1.16**) „Nemde ők mind szolgáló lelkek,? Azok szolgálatára vannak rendelve, akik majd öröklük az üdvösséget.” (Zsid 1.14) **KEK 80. old./332- 333.**

A Sátán és angyalai:

Az emberrel ellentétben az angyalok tökéletes lények, akik *egyszeri döntésükkel véglegesen* és visszavonhatatlanul döntöttek Isten mellett, vagy ellen. Vagy tökéletesen jók, vagy tökéletesen hiányolják a „jót”, ezért tökéletesen gonoszak. Az ember fejlődik, ők nem fejlődnek.